

LBRIS

We know
books

Elena Pănoiu

ISTORIA într-o PALMĂ

*Viața prin
ochii bunicilor*

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV 2026

Cuprins

Mulțumiri • 7
Cuvânt înainte • 11

PARTEA ÎNTÂI

O SCURTĂ INCURSIUNE ÎN ISTORIA
FAMILIEI, ARBORELE GENEALOGIC
ȘI OBICEIURILE VREMII • 21

- 1. Arborele bunicului • 23*
- 2. Arborele bunicii • 73*

PARTEA A DOUA

- POVEȘTI DE NEUITĂT • 105
- 1. Amintiri din copilăria bunicilor • 107*
  - 2. Întâlnirea • 123*
  - 3. Momente din prezent • 127*

Mulțumiri

Pentru bunicii mei, Eugeniu și Michaela. Mulțumim că ați scris istoria pentru noi și ne-ați arătat că poveștile nu viețuiesc doar în cărți, ci și în viața de zi cu zi.

Din păcate, bunicul meu nu a mai apucat să se bucure de acest volum, dar știa că nu voi renunța la visul său. Și sunt sigură că, de undeva, zâmbește acum ștregărește, știind că visul lui a devenit realitate.

Tuturor celor care m-au ajutat să conturez această carte, fără să își dea seama, prin propriile istorisiri sau discuții cu spirit umoristic, în cadrul întâlnirilor festive.

Mulțumiri deosebite Cristinei, nepoata bunicii mele, care m-a ajutat să găsesc scilipirea din spatele cuvintelor. Istoria este frumoasă când este povestită, dar și mai frumoasă – trăită.

Tabloul realizat de Elena Pănoiu 2025

Pentru bunicul meu, Bibi, care m-a învățat
că dragostea necondiționată dăinuie dincolo
de forma noastră fizică și este nemuritoare, iar
această dragoste ne conduce mai aproape de
veșnicie.

Cuvânt înainte

Ideea de a contura această mărturie a istoriei familiei mele a pornit pe vremea când aveam în jur de paisprezece ani, doar că, în momentul respectiv, nu aveam încă maturitatea și experiența de viață necesare. Așadar, pentru a înțelege cât de valoroase erau, în esență, aceste povești, a fost nevoie să treacă puțin timp, să mă maturizez, pentru a putea surprinde mai bine ceea ce îmi doream să transmit. Poveștile din trecut nu ar trebui uitate niciodată, ci, din contră, ar trebui să ne bucurăm de ele și să le amintim cu fiecare ocazie, pentru că fac parte din seva existenței noastre. Plecăm din această lume singuri, fără nimic, așa că ceea ce

rămâne sunt amintirile din sufletele celor dragi și dragostea pe care am lăsat-o în urma noastră.

Când suntem tineri, nu realizăm cât de prețios este timpul, întrucât avem impresia că el stă în loc pentru noi, exact acolo unde ne-am dori, iar acesta a fost și cazul meu pentru mulți ani. Lucrarea de față, de tip biografic, dedicată familiei, nu a fost scrisă cu ușurință, întrucât, odată cu finalizarea sa, un capitol al vieții urmează să se încheie și mi-aș dori atât de mult să nu se întâmple acest lucru. Întotdeauna m-am simțit legată sufletește de buncii mei la un nivel foarte profund și mi-am dorit să termin acest proiect pentru ei. Toate lucrurile care îmi plac în prezent au fost direct influențate de timpul pe care am avut șansa să îl petrec alături de ei și de faptul că m-au făcut să îndrăgesc valorile clasice și arta de a îmbătrâni frumos.

Pe această cale, îmi doresc să le mulțumesc pentru toate lucrurile frumoase pe care le-am învățat de la ei și pentru toate amintirile pe care le avem împreună. Când mă gândesc la copilăria mea, mai înainte de orice, îi văd pe ei în fiecare

zi și în fiecare moment important pe care l-am trăit, atât de bucurie, cât și de tristețe. Pentru fiecare om în parte, bunicii sunt precum o icoană sfântă a trecutului. Nimeni nu îi poate înlocui, iar cei care au norocul de a le fi alături pentru mulți ani, cum am avut și eu, de altfel, se pot considera cu adevărat binecuvântați. Îmi amintesc și acum momentele când îmi făceam temele cu bunica mea și îmi era teamă să nu greșesc, ca să nu o dezamăgesc, și îmi doream să învăț suficient de bine pentru a o face mândră de mine sau momentele când bunicul meu intra în jocurile copilărești pe care le inventam împreună și în urma cărora stabileam cu toții un câștigător și un premiu.

Viața este frumoasă și merită trăită din plin. În fiecare clipă, îmi este dor de aceste momente din primii mei ani de viață, dar sunt recunoscătoare pentru frumusețea prezentului. În fond, tot ce avem este prezentul... Viitorul nu ne este promis, iar trecutul, uneori, nu îți dă voie să fii recunoscător pentru ceea ce ești. De curând, am aflat că bunicul meu o îndrăgea tare mult

pe artista Tatiana Stepa, un nume care poate că astăzi nu mai spune prea multe, dar florile lăsate la locul ei de odihnă din Cimitirul Bellu mă fac mereu să mă gândesc la faptul că inimile pe care le-am atins continuă să bată pentru noi.

Romanul este bazat pe o împletitură de povești și momente reale, complexe și sacre pentru mine, ce pot părea greu de crezut din exterior, dar care au fost trăite de bunicii mei și de strămoșii lor cu multă vreme în urmă, în timpuri aproape de neînțeles pentru cei mai mulți oameni contemporani. Ar putea fi greu de crezut chiar și faptul că o singură familie a creat atât de multe personalități în diferite domenii, oameni care au fost conectați cu personaje notorii ale istoriei autohtone. Bunicii mei sunt o poveste vie, care mă inspiră în fiecare zi și care mi-a conturat și mie șirul vieții, din dorința de a le aduce motive de mândrie. Cred că acest lucru a fost posibil întrucât toți înaintașii noștri aveau un set sănătos de valori, cu toții aveau un scop înalt și au muncit până când l-au văzut împlinit.

Familia noastră a fost binecuvântată, dincolo de orice percepție, cu oameni înzestrați și rari.

Așadar, am încercat să includ cât mai multe date exacte și fotografii reprezentative, pentru a ilustra cum era traiul pe vremea aceea. Bineînțeles, este dificil să reconstitui totul cu exactitate, dar, cu ajutorul bunăvoinței și răbdării bunicilor mei, care mi-au povestit cu drag aceste întâmplări fantastice, romanul s-a conturat, în cele din urmă, de la sine. Cu siguranță, despre fiecare membru al familiei în parte s-ar putea scrie o întreagă istorisire captivantă și ar merita să existe câte un volum individual, dar această poveste este despre bunicii mei, ultima mărturie a faptului că acest trecut a existat cu adevărat.

Istoria pe care o voi prezenta în cele ce urmează constituie, cu alte cuvinte, un proiect deosebit pentru mine, întrucât seva vieții mele provine din acești oameni care au luptat neîncetat pentru ca eu să pot scrie astăzi în numele lor. Romanul pe care îl țineti în aceste momente în palme este o mulțumire adusă bunicilor mei și expresia dorinței mele de a le transmite toată recunoștința

pe care o port în suflet și de a le spune cât de mândră sunt de aceste origini de poveste. Gândul că prin venele mele curge sângele lor m-a făcut întotdeauna să îmi doresc să le aduc cinste și să aduc zâmbete în jurul meu.

Fiecare familie are un drum propriu și unic, dar, de cele mai multe ori, uităm care sunt originile noastre. Nu apreciem cu adevărat locurile din care provenim și care ne-au plămădit esența. Este vital să ne cunoaștem istoria pentru a ști cine suntem cu adevărat, dincolo de cine credem că suntem sau de cine ne-am dori să fim. Îndeosebi, strămoșii fiecărei familii ne-au transmis, în mod inconștient, anumite daruri, fie că vorbim despre înfățișare, abilități, capacități mentale sau talente unice. Toate acestea fac parte din noi și ne conturează sufletul încă de la începuturile sale.

Mă consider o persoană norocoasă, întrucât am avut șansa de a fi înconjurată de oameni care au avut realizări considerabile în viață. Întotdeauna m-am aflat într-o legătură directă cu vastele pagini ale istoriei, prin intermediul

lumii lor fascinante și al poveștilor pe care le ascultam cu atât de multă plăcere încă de la o vârstă fragedă. Marile povești s-au scris în trecut, pe paginile albe ale istoriei...

Cu toate acestea, dincolo de poveștile transmise prin viu grai, cuvintele tipărite sunt eterne, rămânând și după trecerea noastră în neființă drept o mărturie sacră a trecutului. Acesta este scopul prezentei lucrări: să fie o mărturie a trecutului unei familii care pășește într-o nouă eră. Iar într-o zi, și noi vom fi istorie pentru urmașii noștri, în trecerea ireversibilă a timpului.

Povestea care va fi prezentată în paginile care urmează nu este decât o mică parte din viața bunicilor mei, întrucât nu există suficiente cuvinte pentru a surprinde fiecare moment, fiecare personaj real, fiecare gând din oglindirea reală și autentică a unui om. Ființele umane sunt precum adâncurile unui ocean de mistere și istorisiri miraculoase, ce se îmbină perfect și creează firul vieții fiecăruia dintre noi, o împletitură meticuloasă a ceea ce numim timp.

Trecutul, în nenumărate ocazii, este lăsat să se dezintegreze în întuneric, iar majoritatea lucrurilor promovate în prezent nu sunt nici pe departe la fel de valoroase. O bună parte din ceea ce cunoaștem astăzi este alcătuită din lucruri efemere, care sunt înlocuite, în decurs de câteva zile, de alte tendințe asemănătoare. Lucrurile nu mai sunt statornice...

*„Stejarul nu crește pretutindenea;
buruienile, în tot locul.”*

Mihai Eminescu

Cu toate acestea, în mod involuntar, materialele consumate cu atât de multă ardoare pe rețelele sociale privesc cu jind către trecut și încearcă să recreeze ceva de aceeași anvergură. Acest lucru este imposibil din cauza superficialității cu care oamenii tratează viața de zi cu zi, de parcă aceasta nu ar însemna nimic.

Acest roman va prezenta momente memorabile, ce par desprinse dintr-o poveste, dar și evoluția unor oameni dragi mie de-a lungul istoriei

recente a României, încercările și greutatea întâmpinate în traversarea diferitelor regimuri politice, precum și schimbările rapide petrecute la nivel global. Buncii sunt precum o oglindă vie a trecutului, un exemplu de sacrificiu pentru ca noi să putem avea un trai lipsit de griji. Respectul pe care aceștia ar trebui să îl primească este incomparabil cu orice altă definiție pe care am da-o noțiunii de respect în prezent.

Casa bunicilor este un loc plin de povești,
în care mi-am petrecut o bună parte din copilărie,
un loc cum nu va mai fi niciodată și pe care ei l-au iubit
foarte mult. O casă construită, de asemenea,
de un bunic, domnul Iacobescu. Nici nu ne dăm seama
cât de multă sudoare a curs din palmele înaintașilor
noștri pentru ca noi să putem trăi.